

ผลการอบสมุนไพรในผู้ป่วยโรคหืดโรงพยาบาลโพนนากั่ว จังหวัดสกลนคร

นักวิจัยหลัก:นางสาวกฤษณา ชาติตำแหน่ง :เจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติงาน (แพทย์แผนไทย)

หน่วยงาน: งานแพทย์แผนไทย โรงพยาบาลโพนนากั่ว อำเภอโพนนากั่ว จังหวัดสกลนคร

วุฒิการศึกษา :การแพทย์แผนไทยบัณฑิต (การแพทย์แผนไทย)

หน่วยงาน: งานแพทย์แผนไทย โรงพยาบาลโพนนากั่ว อำเภอโพนนากั่ว จังหวัดสกลนคร

เบอร์โทรศัพท์: 0878670919E **mail :** Kridsana2823@hotmail.com

รายชื่อทีมวิจัย : นางสาวพิชญพร คงนาค แพทย์แผนไทย

นางสาวทิวาพร พักแพง ผู้ช่วยแพทย์แผนไทย

นางสาวปริญญา วงศ์นคร คงนาก

ที่มาโรคหืดเป็นโรกระบบทางเดินหายใจ ที่มีการอักเสบเรื้อรังของหลอดลมการอักเสบที่เกิดขึ้นมีผลทำให้หลอดลมมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสารภูมิแพ้และสิ่งแวดล้อมมากกว่าคนปกติ จากสถิติผู้ป่วย ๑ปีย้อนหลัง ของผู้ป่วยคลินิกโรคหืด โรงพยาบาลโพนนากั่ว พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ปี ๒๕๕๖มีจำนวน๓๐๓ คน, ปี ๒๕๕๗ มีจำนวน ๓๒๕ คน ,และใน ปี พ.ศ.๒๕๕๘ มีจำนวน ๓๒๓ คนและปัจจุบันมีผู้ป่วยเข้ารับการรักษาในคลินิกทั้งสิ้น๓๓๐ คนจากการสัมภาษณ์ผู้ป่วย พบว่า สิ่งกระตุ้นที่ทำให้ผู้ป่วย เกิดอาการหอบหืดและทำให้ผู้ป่วยมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสารภูมิแพ้ได้แก่ ฝุ่น ละอองเกสรดอกไม้ และอากาศที่เย็น ในปี ๒๕๕๘ มีผู้ป่วยโรคหืด ที่มีอาการหอบหืดกำเริบต้องเข้ารับการรักษในห้องฉุกเฉิน จำนวน ๓๑ คน/๓๕๒ ครั้ง ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วย และจากการวิเคราะห์หาสาเหตุ ของการกลับมารักษาซ้ำพบว่า ผู้ป่วยบางรายขาดความสม่ำเสมอในการใช้ยาเพื่อรักษาอาการอักเสบของหลอดลม ทำให้ผู้ป่วยต้องใช้ยาเพื่อบรรเทาเวลาที่มีอาการหอบหืดมากขึ้น และผู้ป่วยไม่ทราบวิธีการบรรเทาอาการหอบหืดด้วยสมุนไพรที่สามารถหาได้ในชุมชน ตามหลักของการแพทย์แผนไทย คือ ดมสมุนไพรหลาย ๆ ชนิด รวมกันประกอบด้วยสมุนไพรที่มีน้ำมันหอมระเหย และสมุนไพรรักษาตามอาการนำมาต้มจนเดือด ใอน้ำ น้ำมันหอมระเหยและสารระเหยต่างๆ ซึ่งมีอยู่ในสมุนไพรจะออกมาสัมผัสถูกผิวหนังทำให้มีผลเฉพาะที่ และสูดดมเข้าไปกับลมหายใจ มีผลต่อระบบทางเดินหายใจ และผลทั่วร่างกาย ดังนั้นผลการรักษาด้วยการอบสมุนไพร ที่ซึมผ่านผิวหนังและเข้าไปกับลมหายใจมีประโยชน์ต่อสุขภาพ คือ ช่วยเพิ่มการไหลเวียนของโลหิตในร่างกายช่วยให้ทางเดินหายใจชุ่มชื้นและจากการทบทวนวรรณกรรม พบว่าการนำสมุนไพรมาใช้บำบัดผู้ป่วยหอบหืด ช่วยให้การรักษาโรคหืดได้ผลดีขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำการอบสมุนไพรมาใช้ในการรักษาผู้ป่วยในคลินิกโรคหืด โรงพยาบาลโพนนากั่วเพื่อให้ผู้ป่วยได้รับบริการที่มีคุณภาพลดภาระ ค่าใช้จ่าย ในการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลลดอุบัติการณ์เสียชีวิต และทำให้ผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการอบสมุนไพรในผู้ป่วยโรคหืด และเพื่อส่งเสริมการใช้บริการด้านการแพทย์แผนไทยในผู้ป่วยโรคหืด

ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการประชากรที่ศึกษา:ผู้ป่วยที่มาใช้บริการในคลินิกหืดกลุ่มตัวอย่าง:ผู้ป่วยหืดที่ผ่านเกณฑ์คัดกรองและสมัครใจเข้าร่วมอบสมุนไพรจำนวน ๒๑ คน เครื่องมือที่ใช้: การอบสมุนไพร สถานที่ดำเนินการ: คลินิกโรคหืด และห้องบริการแพทย์แผนไทยวิธีการศึกษา: ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการอบสมุนไพร มีการคัดกรองผู้ป่วยก่อนการอบสมุนไพร มีทดสอบสภาพร่างกาย และวัดความดันโลหิตก่อนทำการอบสมุนไพร นำน้ำประพรมร่างกาย เพื่อเป็นการเตรียมเส้นเลือดให้พร้อมต่อการยืดขยาย และหดตัว การอบสมุนไพรครั้งแรก จะทดสอบการฝึกหายใจ ๑-๒ นาที แนะนำก่อนเข้าอบข้อห้าม-ข้อควรปฏิบัติ อบรมทั้งหมด๒ครั้งครั้งละ๑๐ นาที อุณหภูมิที่ใช้ในการอบสมุนไพร ๓๘-๔๐ องศาเซลเซียส ระยะเวลาดำเนินการ : ๖ เดือน (ตุลาคม ๒๕๕๘ – มีนาคม ๒๕๕๙) วิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจง และคำนวณ ค่าร้อยละ

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไป พบว่าเป็นเพศหญิง จำนวน ๒๐ ราย (๙๕.๒๓%) อยู่ในช่วงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๐ ราย (๔๗.๖๑%) มีอาชีพเกษตรกรกรรม จำนวน ๑๖ ราย (๗๖.๑๙%)ประวัติอาการ อาการแสดงของโรคหอบหืดและผลการอบสมุนไพรพบว่าไม่มีอาการหอบตอนกลางวันก่อนเข้าอบสมุนไพรจำนวน๖คน (๒๘.๕๗%) หลังเข้าอบสมุนไพร ไม่มีอาการหอบตอนกลางวัน เพิ่มขึ้น จำนวน ๑๐ คน (๔๗.๖๑%)อาการหอบตอนกลางคืน ก่อนเข้าอบสมุนไพรจำนวน๕คน (๒๓.๘๐%) หลังเข้าอบสมุนไพร ไม่มีอาการหอบตอนกลางคืน เพิ่มขึ้น จำนวน ๘ คน (๓๘.๐๙%) ไม่มีการใช้ยาพ่นบรรเทาอาการก่อนเข้าอบสมุนไพร จำนวน๕คน (๒๓.๘๐%) หลังเข้าอบสมุนไพรไม่มีการใช้ยาพ่นบรรเทาอาการเพิ่มขึ้น จำนวน ๘ คน (๓๘.๐๙%) และความพึงพอใจในการให้บริการของกลุ่มผู้ป่วยโรคหืดที่ได้รับการอบสมุนไพรอยู่ในระดับ ดีมาก (๗๖.๑๙%) **การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์** งานแพทย์แผนไทย ได้นำสมุนไพรที่หาง่ายในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการบรรเทาอาการในผู้ป่วยโรคหืด และขยายผลโดยการจัดทำคำรับยาสำหรับให้ รพ.สต.นำไปใช้ในพื้นที่

บทเรียนที่ได้รับ ผลของการอบสมุนไพรในผู้ป่วยโรคหืด ช่วยบรรเทาอาการกำเริบของโรค ส่งผลให้การใช้ยาพ่นลดลงทำให้คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยดีขึ้นผู้วิจัยมีความรู้ จากการศึกษา ค้นคว้า เกี่ยวกับสมุนไพรเพิ่มขึ้น และได้จัดทำคำรับยาในการอบสมุนไพร โรคหืด ได้เห็นการร่วมมือของทีมงานในการพัฒนางานให้ดีขึ้น

ปัจจัยสู่แห่งความสำเร็จผู้บริหารให้การสนับสนุนในการพัฒนางาน และการทำงานเป็นทีมโดยสหสาขาวิชาชีพการมีส่วนร่วมของแต่ละหน่วยงาน เช่น แพทย์ : รักษาผู้ป่วยตามแนวทางการวินิจฉัยและรักษาโรค ติดตามและประเมินอาการของผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง พยาบาล: ให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคหืดเภสัชกร : ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยารักษาโรคหืด และการมีส่วนร่วมของผู้ป่วย/ญาติผู้ดูแลผู้ป่วย